

Huvudman

Honesta Skolutveckling AB
Org. nummer 556917-3635

Beslut

Datum 2025-11-26
Dnr SI 2025:6242
Sida 1 (10)

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan Guldstadsgymnasiet i Skellefteå i Skellefteå kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Honesta Skolutveckling AB att senast den **26 februari 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande undervisningen i svenska som andraspråk och skolans arbete med särskilt stöd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Honesta Skolutveckling AB inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Honesta Skolutveckling AB ska vidta följande åtgärder

Undervisning i svenska som andraspråk

1. Se till att den eller de lärare som ansvarar för undervisningen i svenska som andraspråk planerar undervisningen utifrån ämnesplanen och att undervisningen behandlar det centrala innehållet i kurserna/nivåerna. (16 kap. 21 och 23 §§ skollagen, 1 kap. 4 § gymnasieförordningen [2010:2039] och 4 kap. 11 § gymnasieförordningen samt förordningen för de gymnasiegemensamma ämnena [SKOLFS 2010:261 och SKOLFS 2023:130])

Arbetet med särskilt stöd

2. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 26 februari 2026 informera samtliga lärare och övrig skolpersonal om skollagens bestämmelser om särskilt stöd, samt skyldigheten att anmäla till skolans rektor att en elev kan vara i behov av särskilt stöd och skolans rutiner för detta. Om det kommer ny personal till skolan efter att sådan information har lämnats ska även den nya personalen få motsvarande information. Huvudmannen ska

dokumentera skriftligt när och hur informationen har förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 34 a § samt 3 kap. 7 § skollagen)

3. För varje anmälan om behov av särskilt stöd som inkommer till rektorn ska rektorn se till att starta en utredning. Detta innefattar även elever som redan anmälts men där utredning inte startats. I varje sådan utredning av behov av särskilt stöd som startas ska samråd ske med elevhälsan. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit till rektorn under perioden den 26 november 2025 till 19 februari 2026 samt vilket datum utredning har startats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen)

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen Honesta Skolutveckling AB en anmärkning avseende brister rörande betygssättning och dokumentation av betyg. Honesta Skolutveckling AB ska senast den **26 februari 2026** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:6242) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2025 inlett en tillsyn av Guldstadsgymnasiet i Skellefteå kommun. I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Guldstadsgymnasiet i Skellefteå följer gällande bestämmelser om undervisningen i svenska som andraspråk, skolans arbete med särskilt stöd samt betygssättning och dokumentation av betyg.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare och personal i elevhälsan mellan den 8 september 2025 och 10 september 2025, samt en digital intervju med rektorn den 16 september 2025. Som en del av

tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat skolans åtgärdsprogram och betygskatalog. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Undervisning i svenska som andraspråk

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation framgår att det är 20 elever som läser kurserna/ämnena Svenska som andraspråk 1–3.

Lärare som undervisar i ämnena svenska och svenska som andraspråk uppger att eleverna som läser svenska som andraspråk ges samma undervisning som eleverna som läser svenska. Undervisningen sker samtidigt i samma undervisningsgrupp och eleverna har samma läromedel och gör samma uppgifter. Lärare som undervisar i svenska och svenska som andraspråk uppger att eleverna inte ges en undervisning som utgår från det centrala innehållet i svenska som andraspråk. Det förekommer dock att de elever som läser svenska som andraspråk kan få en kompletterande uppgift. Lärare uppger att undervisningen i svenska som andraspråk har sett likadan ut åtminstone de senaste fyra åren.

Rektorn uppger att hen känner till att elever som läser svenska som andraspråk arbetar med samma uppgifter som de elever som läser svenska. Både rektorn och de lärare som undervisar i svenska som andraspråk uppger att eleverna bedöms utifrån betygskriterierna för svenska som andraspråk. Eleverna genomför nationella prov för svenska som andraspråk.

Rättslig reglering

Från och med höstterminen 2025 tillämpas nya bestämmelser i gymnasieskolan som bland annat innebär att kurser ersätts av ämnen och kursbetyg ersätts av ämnesbetyg. Ändringar har också genomförts i de nationella programmens examensmål, programstrukturer och ämnesplaner. De nya bestämmelserna tillämpas på utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. För utbildning i gymnasieskolan som har påbörjats före den 1 juli 2025 ska äldre bestämmelser fortfarande gälla.

För varje ämne finns en ämnesplan och utbildningen inom varje ämne ges i form av en eller flera kurser/nivåer (16 kap. 21 och 23 §§ skollagen, 1 kap. 4 § gymnasieförordningen). Ämnesplanerna innehåller respektive ämnes syfte och vilka kurser/nivåer som ingår i ämnet. För respektive kurs/nivå anges det centrala innehåll som undervisningen ska behandla. Vidare framgår betygskriterier för varje kurs/ämne som relaterar till det centrala innehållet i kursen/ämnet och har en koppling till ämnesplanen som helhet.

En elev som har ett annat språk än svenska som modersmål får läsa svenska som andraspråk som gymnasiegemensamt ämne i stället för svenska (4 kap. 11 § gymnasieförordningen).

Ämnesplanerna för svenska respektive svenska som andraspråk framgår av förordningen om ämnesplaner för de gymnasiegemensamma ämnena (SKOLFS 2023:130¹). En skillnad i ämnesplanerna är bland annat att undervisningen i svenska som andraspråk ska utgå från ett andraspråksperspektiv och möta de behov som är förknippade med andraspråksutveckling.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det är en brist att elever som läser svenska som andraspråk inte ges en undervisning som utgår från ämnets syfte och omfattar allt centralt innehåll i kurserna/nivåerna. Utredningen visar att de elever som läser svenska som andraspråk gör det samtidigt, i samma klassrum och med samma lärare som eleverna som läser ämnet svenska. Undervisningen utgår från ämnesplanen i svenska. Detta innebär att elever som läser svenska som andraspråk inte får den undervisning de har rätt till, dvs. en undervisning som utgår från ämnesplanen för svenska som andraspråk.

Skolinspektionen vill här klargöra att svenska som andraspråk är ett eget ämne med ett delvis annat syfte än ämnet svenska. Undervisningen i svenska som andraspråk ska utgå från ett andraspråksperspektiv och möta

¹ För elever som påbörjat utbildning i gymnasieskolan innan den 1 juli 2025 tillämpas ämnesplanerna i förordning (SKOLFS 2010:261) om ämnesplaner för de gymnasiegemensamma ämnena.

de behov som är förknippade med andraspråksutveckling. Detta hindrar dock inte att skolan organiserar undervisningen så att elever som läser svenska som andraspråk får sådan undervisning i samma klassrum som elever som läser svenska. Ett sådant upplägg ställer dock krav på att läraren undervisar utifrån både ämnesplanen i svenska som andraspråk och ämnesplanen i svenska.

Arbetet med särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Anmäla utredningsbehov för särskilt stöd

Av intervjuer med skolans personal framgår att det är otydligt hur lärare ska gå till väga för att anmäla att en elev behöver utredas för behov av särskilt stöd. En förklaring till otydligheten är att skolan under en längre tid har saknat specialpedagogisk kompetens och en tydlig rutin för hur arbetet med särskilt stöd ska bedrivas och dokumenteras. Sedan vårterminen 2025 har skolan tillgång till en specialpedagog på distans som har påbörjat ett arbete med att implementera en ny rutin för hur arbetet med särskilt stöd ska hanteras på skolan.

Lärare, mentorer och specialpedagogen uppger att lärare ska enligt den nya rutinen markera i ett dokument om eleven uppfyller betygskriterierna med färgmarkeringarna grön, orange och röd. När en elev markeras med färgen röd betyder det att eleven riskerar att inte uppfylla betygskriterierna. I dokumentet ska läraren även dokumentera vilka åtgärder som har genomförts för eleven och när dessa ska följas upp. Dokumentet följs upp av mentorerna som avgör vilka elever som behöver tas upp inom elevhälsoteamet (eht).

Av intervjuer med lärare framgår att de ska anmäla en elev för behov av utredning av särskilt stöd till elevens mentor. Flera lärare uttrycker att det är otydligt vad som händer efter att de har anmält utredningsbehov för en elev. Mentorer uppger att det inte heller är alla lärare som anmäler när en elev riskerar att inte uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas. I intervjuer med lärare framkommer att det finns elever som fick betyget F i kurser i juni 2025 och som fortsatt riskerar att inte uppfylla betygskriterierna i kurser som ges innevarande termin. I vissa fall, men inte alla, har lärare anmält detta till mentorn. Under höstterminen 2025 har två elever anmälts av lärare för utredningsbehov.

Lärare uppger att det är många elever som har stora svårigheter med att uppfylla betygskriterierna och lärarna har svårt att hinna ge extra anpassningar i den utsträckning som eleverna är i behov av i den ordinarie undervisningen. Dessa elever skulle vara hjälpta av till exempel enskild

undervisning. Några lärare är tveksamma till om skolan kan ge eleverna det särskilda stöd de behöver. I intervjuer med lärare framkommer att det finns ett tiotal elever som inte uppfyller de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att eleverna ges extra anpassningar. Rektorn uppger att det under höstterminen 2025 har inkommit åtta anmälningar om behov av utredning för särskilt stöd.

Rektorn uppger att enskilda lärare kan anmäla utredningsbehov av särskilt stöd direkt till rektorn förutsatt att eleven först har fått en kursvarning registrerad. Rektorn betraktar informationen från lärare som en anmälan om utredning för särskilt stöd i de fall läraren har gett eleven extra anpassning men ändå gör bedömningen att eleven riskerar att inte uppfylla betygskriterierna. Rektorn uppger att det under vårterminen 2025 inkom cirka 22 anmälningar om behov av utredning för särskilt stöd.

Skolinspektionen har tagit del av skolans betygs katalog för vårterminen 2025. Av betygs katalogen framgår att det fattades beslut om över 300 F i betyg för elever. Rektorn och specialpedagogen uppger i intervju att de blev förvånade över mängden F-betyg som sattes i juni 2025. Innevarande termin framgår av betygs katalogen att det finns ett tiotal elever som har sådan omfattning av betyget F att de riskerar att inte få en gymnasieexamen. Detta då eleverna har betyget F i kurser motsvarande mellan 300–650 poäng. Fem av dessa elever är anmälda för utredningsbehov av särskilt stöd.

Utreda behov av särskilt stöd

Lärare uppger att en anmälan om utredningsbehov för särskilt stöd oftast resulterar i att mentor tillsammans med läraren gör en så kallad ”skolkompasskartläggning”. Syftet med kartläggningen är att se över elevens behov av extra anpassningar alternativt revidera befintliga extra anpassningar. Kartläggningen är inte att betrakta som en utredning om särskilt stöd men kan vara en del i en sådan utredning. Lärare, mentorer och specialpedagogen uppger att efter en anmälan om utredningsbehov så beslutas istället i de allra flesta fall om nya extra anpassningar för eleven. Specialpedagogen uppger att det inte alltid startas en utredning för elever som har anmälts om behov för särskilt stöd och att hen har genomfört två utredningar om särskilt stöd under höstterminen 2025.

Rektorn uppger att av de cirka 22 anmälningar om utredningsbehov för särskilt stöd som inkom till rektorn under våren 2025 genomfördes en utredning om särskilt stöd för åtta elever. Av dessa fattade rektorn beslut om åtgärdsprogram för sju elever. För en elev fattade rektorn beslut om att inte upprätta ett åtgärdsprogram.

Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök har skolan två aktiva åtgärdsprogram samt tre åtgärdsprogram som rektorn ska fatta beslut om.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom bland annat resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare, eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd (3 kap. 7 skollagen).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

Huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet, och personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling (2 kap. 34 a § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att anmäla och utreda särskilt stöd. Det framkommer att skolans rutiner för anmälan är otydliga vilket leder till att lärare inte alltid anmäler utredningsbehov av särskilt stöd till rektorn, men även till att lärares uppgifter inte heller alltid uppfattas som en anmälan. Trots att det finns elever som har betyget F i flertalet kurser och alltjämt riskerar att få F i pågående kurser har dessa elever inte anmälts för utredningsbehov. Ett antal elever har så pass låg måluppfyllelse att de riskerar att inte erhålla gymnasieexamen. Detta talar för att eleverna borde anmälas och utredas för särskilt stöd. Endast ett fåtal av dessa elever har lärare anmält för utredningsbehov.

Skolinspektionen bedömer vidare att det är en brist att det, i de fall lärare anmäler utredningsbehov, inte alltid startas en utredning om särskilt stöd. Under vårterminen 2025 inkom 22 anmälningar om utredningsbehov till rektorn, men bara för åtta elever färdigställdes en utredning om särskilt stöd som resulterade i åtgärdsprogram alternativt beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram. Under hösten 2025 har det enligt rektorn inkommit åtta anmälningar om utredningsbehov för särskilt stöd, men enligt specialpedagogen har endast två utredningar genomförts. När en anmälan gjorts till rektor ska rektorn se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Det är enligt skollagen inte frivilligt för rektorn att välja mellan att inleda och inte inleda en utredning om särskilt stöd efter att en anmälan om särskilt stöd inkommit. En utredning kan i vissa fall göras snabbt och enkelt medan det i andra fall kan behövas en mer omfattande utredning. Någon tidsgräns för hur lång tid en utredning får ta är inte angivet i lag. Huvudprincipen är dock att det ska ske skyndsamt så att eleven får det stöd hen behöver så fort som möjligt.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Honesta Skolutveckling AB:s verksamhet vid Guldstadsgymnasiet i Skellefteå uppfyller inte författningarnas krav vad gäller undervisning i svenska som andraspråk samt anmäla och utreda behov av särskilt stöd. Det finns därför skäl att förelägga Honesta Skolutveckling AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Betygsättning och dokumentation av betyg

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av skolans betygskatalog för höstterminen 2024 och för vårterminen 2025. I betygskatalogen framgår att en icke legitimerad lärare ensam har signerat beslut om betyg i kurserna Träninglära 1, Idrott och hälsa 1 – specialisering samt Idrott och hälsa 2 – specialisering. Rektorn uppger i intervju att den icke legitimerade läraren satte betygen självständigt. En medbedömande legitimerad lärare skulle ha varit delaktig med så blev inte fallet.

Vidare framgår i betygskatalogen att det i ett fall saknas signatur av medbedömande lärare när beslut om betyg har fattats av två lärare tillsammans i kursen Psykologi 1. Rektorn uppger att undervisande lärare som saknar legitimation har fått stöd i betygssättningen av en medbedömande legitimerad lärare.

Rättslig reglering

Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar (3 kap. 14 § skollagen).

Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn (3 kap. 16 § skollagen).

I 8 kap. 1 § gymnasieförordningen framgår att det i 8 kap. 1 a–1 d §§ finns kompletterande bestämmelser till 3 kap. 16 § skollagen om vem som ska besluta om betyg (jfr 8 kap. 1a – 1 b §§ gymnasieförordningen.).

En lärare som är anställd utan tidsbegränsning för att bedriva undervisning i ett modersmålsämne eller ett yrkesämne får sätta betyg självständigt, trots att läraren inte har legitimation (8 kap. 1 c § gymnasieförordningen).

Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog (8 kap. 8 § gymnasieförordningen).

Enligt Skolverkets föreskrifter om betygskatalog (2011:123) ska en skolenhet ha rutiner för att säkerställa att samtliga beslut om betyg i betygskatalogen har fattats av den eller de som enligt 3 kap. 16 § skollagen ska besluta om betyg (4 §). Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Om betygskatalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt (7 §).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i betygssättningen och dokumentationen av betyg vid skolan. Det förekommer att lärare som saknar legitimation självständigt beslutar om betyg och inte tillsammans med medbedömande lärare, vilket är en brist. En lärare som saknar lärarlegitimation får inte sätta betyg självständigt utan ska göra det tillsammans med en legitimerad lärare. Undantagen för att den icke legitimerade läraren självständigt ska få sätta betyg är inte uppfyllda, det vill säga undervisning i modersmålsämnena och yrkesämnena.

Det är vidare en brist att det i ett fall, när en icke legitimerad lärare rätteligen har sambedömt med en legitimerad lärare, så har inte båda lärarna signerat uppgiften om betyg i betygskatalogen.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Honesta Skolutveckling AB:s verksamhet vid Guldstadsgymnasiet i Skellefteå uppfyller inte författningarnas krav vad gäller betygssättning och dokumentation av betyg i betygskatalogen. Utredningen visar att det i några fall har brustit vad gäller att en icke legitimerad lärare självständigt beslutat om betyg, samt att det i ett fall saknas signatur av medbedömande lärare. Skolinspektionen bedömer att bristerna är mindre allvarliga och finner därför skäl att tilldela Honesta Skolutveckling AB en anmärkning.

X Caroline Rönnegård

Beslutsfattare

Signerat av: Caroline Rönnegård

X Ann-Sofie Andersson

Föredragande

Signerat av: Ann-Sofie Andersson

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Julia Wuotila medverkat.